

דבר תורה לפרשת חוקת מאת גב' יעל שלוסברג

פרשת חוקת "מקפיצה" אותנו לשנה הארבעים. השנה בה תמו כל הגוי אשר חטאו בחטא המרגלים.

השנה הארבעים היא שנה של פרידות: פרידה משלושת הפרנסים: ממרים הנביאה בר"ח ניסן וממתנת הבאר שניתנה לעם בזכותה. הבאר נעלמת ושוב – כמו בשנה השנייה – נחשפים ישראל לבעיות מים. אך היא שבה מכוחם של שני הפרנסים הנותרים משה ואהרון המכים על הסלע במקום לדבר אליו.

פרידה מאהרון הכהן בר"ח אב, ופרידה מעמוד הענן הנעלם עם מותו וחושף את ישראל לפגיעת הכנעני. המתנה חוזרת בזכות הפרנס האחרון – משה. עם מותו של משה (בפרשת וזאת הברכה) בסוף השנה הארבעים בז' אדר, נעלמות המתנות (בבלי תענית דף ט ע"א), ובאופן הדרגתי נחשף העם לסדר חיים טבעי בו את הלחם מוציאים מן הארץ, אספקת המים תלויה בגשמי שמים באיב צריך להילחם וההגנה מפניו הופכת סמויה.

שנת הארבעים היא שנת מעבר: מעבר מחיי מדבר ניסיים לחיים של הנהגה טבעית וככל נקודת מעבר היא מאפשרת התבוננת אחורה על ארבעים השנים שחלפו והתבוננות קדימה על מה שמצפה מעבר לשנות המדבר.

נקודת מעבר מעצם טבעה היא שברירית, וחשופה עקב כך לטלטלות ולמשברים. ולכן אחרי כמעט 38 שנות מדבר עליהם איננו שומעים מאומה חוזרים המשברים לפקוד את העם כמו בשנה הראשונה והשנייה לצאתם מארץ מצרים. המשברים של השנתיים הראשונות (המתאוננים, המרגלים, קורח ועוד) התרחשו בתקופת המעבר שבין יציאה מעבדות לחרות. המשברים של השנה הארבעים מתרחשים בנקודת התפר שבין חיים מושגחים באופן נסי לבין חיים המושגחים באופן טבעי.

שנת הארבעים היא גם שנה של סיכום תקופה. סיכום המאפשר להתבונן בדרך הארוכה שעשה העם אל עבר העצמאות הנדרשת מעם הנכנס לארצו. ממדרגה של תלות מוחלטת בשלושת הפרנסים ובשלוש המתנות למדרגה של עמידה עצמאית יותר.

דרך המאפשרת תיקון במעלתם - ממדרגה של זכאות לנס הכאה על הסלע בשנה הראשונה למדרגה של זכאות לנס של דיבור אל הסלע בשנה הארבעים.
דרך המאפשרת תיקון בכוח השירה וההודאה שלהם לד' - מ"אז ישיר משה ובני ישראל" בשנה הראשונה ל"אז ישיר ישראל".

סיום שנה מזמן לכולנו פרידות, מעברים וסיכומים. ואני מאחלת לכל אחת ואחת שתהיינה הפרידות מצמיחות והמעברים משמעותיים והסיכומים בונים.

חופשה מהנה ובהצלחה בבחינות.

שבת שלום ומבורך